

- Måndagen 20.2. har vi 1:a mellanförhöret, som omfattar kap. 8-11 med undantag för kap. 9.10 i upplaga 4, som behandlar Fourier-serier och kap. 10.7 i upplaga 5, som behandlar matrisräkning med Maple. I gengäld ingår kap. 17.9 i uppl. 4, som behandlar lösning av brännbara differentialekvationer mha. serier (kap. 9.10 i uppl. 5). Till mellanförhöret får vanliga funktionsräknare medtagas. Tabellsamlingar och mer avancerade räknare får inte medtagas.
- På insidan av detta blad finns uppgifterna från 3:e datorövningen i lösas. Uppgifterna till vårens 1:a datorövning torsdagen 16.2. delas ut separat.
- På baksidan finns fjolårets mellanförhör nr. 1.

Öv: 1) 11.5.13. Mha. detta får vi metoder att göra skisser av ellipser med enbart passare och linjal.

2) 11.5.24

3) 11.5.16. I uppl. 4 förekommer ett olyckligt tryckfel: Det skall stå $\kappa(\theta) = \frac{|2(f'(\theta))^2 + (f(\theta))^2 - f(\theta) \cdot f''(\theta)|}{[(f'(\theta))^2 + (f(\theta))^2]^{3/2}}$ ← Obs!

4) 11.5.11 (Vivianis kurva från i fredags)

Demo: Vi visar att kurvan $\vec{r}(t) = x(t)\hat{i} + y(t)\hat{j}$ har evolutan $\vec{r}_e(t) = \xi(t)\hat{i} + \eta(t)\hat{j}$, där

$$\xi(t) = x(t) - y'(t) \cdot \frac{(x'(t))^2 + (y'(t))^2}{x'(t)y''(t) - x''(t)y'(t)} \quad \text{och}$$

$$\eta(t) = y(t) + x'(t) \cdot \frac{(x'(t))^2 + (y'(t))^2}{x'(t)y''(t) - x''(t)y'(t)}$$

(förentsatt att kurvan är "tillräckligt snäll").

Fr: 1) 11.R.7 (Review)

2) 11.R.9

3) 11.R.10

4) 11.R.11 (använd formelerna från onsdagens demo ovan).

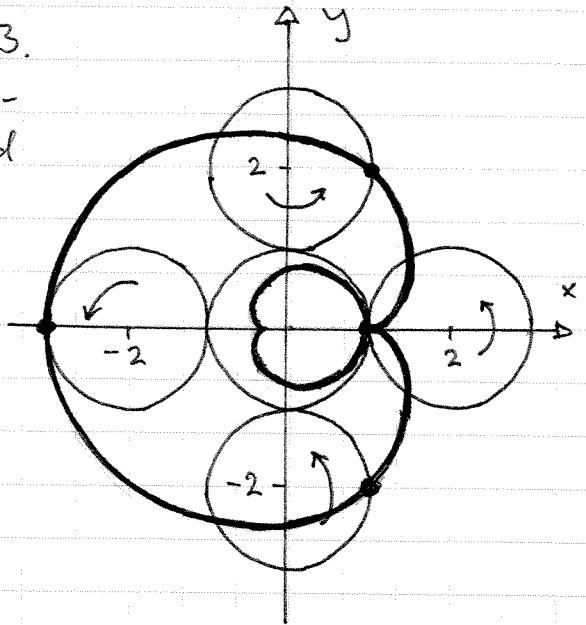
Tillsammans med förra fredagens demo ger uppg. 2-4) den isokrona pendeln. För en vanlig matematisk pendel beror svängningstiden nämligen på utslagsvinkeln, även om den är nästan konstant för små svängningar.

Demot på insidan

Demo: Kardioiden är bekant från demo-övningen om $\sqrt{3}$.

Vi visar att kardioidens evolventa är en kardioid, skalad $\frac{1}{3}$ och vriden 180° som i figuren till höger.

Ut den mindre kardioiden kan vi alltså återskapa den större (den mindre kardioidens evolvent) med en pennor och en bit snöre!

Fjölårets mellanförhör 1 nedan ↓

Mat-1.452 Svenskspråkig grundkurs i matematik 2

Mellanförhör nr 1 21.02.2005

Fyll i tydligt på varje svarpapper samtliga uppgifter. På förhörskod och -namn skriv kursens kod, namn samt slutförhör eller mellanförhör med ordningsnummer. Utbildningsprogrammen är ARK, AUT, BIO, EST, ENE, GMA, INF, KEM, KJO, KTA, KON, MAK, MAR, PUU, RAK, TFY, TIK, TLT, TUO, YHD.

Vid detta mellanförhör får vanliga funktionsräknare användas.
Tabellsamlingar och mer avancerade räknare får inte användas.
Om ni misstänker att det förekommer något tryckfel, fråga!

1. Vi studerar en ellips $\mathcal{E}$ och en hyperbel $\mathcal{H}$ i planet. Ellipsens toppar är hyperbelns brännpunkter och hyperbelns toppar är ellipsens brännpunkter. Ellipsens ekvation är $\frac{x^2}{5^2} + \frac{y^2}{4^2} = 1$. Bestäm hyperbelns ekvation samt ekvationerna för dess asymptoter. (Hos kägelsnitt heter 'topp' *vertex* på engelska och 'brännpunkt' heter *focus*.)
2. Vi studerar kurvan som ges av ekvationen $(x^2 + y^2)^3 = 27x^2y^2$.
  - a) Skriv om ekvationen med hjälp av polära koordinater (1p.)
  - b) Skissa kurvan (1p.)
  - c) Visa att kurvan får plats i en kvadrat med sidlängden 4 (2p.)
  - d) Beräkna arean hos området innanför kurvan (2p.)
3. Serien $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^4}$ är en konvergent överharmonisk serie, så den har alltså en summa S . Bestäm hur stort N måste väljas för att delsumman $s_N = \sum_{n=1}^N \frac{1}{n^4}$ skall approximera summan S med ett fel som är $< 1/1000$.
(Med metoder från Grundkurs 3 kan man beräkna summan S exakt också: $S = \pi^4/90$. Använd gärna detta för att kontrollera svaret.)
4. Rymdkurvan $\vec{r}(t) = t^2\vec{i} + 2t\vec{j} + \ln t\vec{k}$ närmar sig negativa z -axeln, då $t \rightarrow 0^+$ och blir alltmer parallell med positiva x -axeln, då $t \rightarrow \infty$, eftersom x -koordinaten ökar mycket snabbare än y - och z -koordinaten, då parametern t växer över alla gränser.
  - a) Beräkna längden s hos den delen av kurvan, som finns mellan punkten, där kurvan skär xy -planet och punkten, som svarar mot $t = 2$.
  - b) Krökningsradien hos en rymdkurva $\vec{r}(t)$ ges som bekant av $\rho(t) = |\vec{r}'(t)|^3 / |\vec{r}'(t) \times \vec{r}''(t)|$. Bestäm minimala krökningsradien ρ_{min} hos vår rymdkurva.
(Svar: $s \approx 3.69$, $\rho_{min} \approx 2.17$.)

Nyttiga (?) formler:

$$a^2 + 2ab + b^2 = (a + b)^2$$

$$\cos^2 t + \sin^2 t = 1, \cos^2 t = (1 + \cos(2t))/2, \sin^2 t = (1 - \cos(2t))/2,$$

$$\sin(2t) = 2 \sin t \cos t, \cos(2t) = \cos^2 t - \sin^2 t,$$